

Henning Pold

Det store K

Kim Larsen – en musikalsk rejse gennem tre årtier

muusmann
FORLAG

Henning Pold

Det store K

Kim Larsen – en musikalsk rejse gennem tre årtier

Det store K – Kim Larsen
En musikalsk rejse gennem tre årtier
Af Henning Pold

© 2019 Muusmann Forlag, København
Omslag og design: Muusmann Forlag

Trykt hos Clemensstrykkeriet
1. udgave, 1. oplag, 2019
ISBN: 978-87-93679-99-3

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer. Det er tilladt at citere med kildeangivelse i anmeldelser.

Muusmann Forlag
Bredgade 4
1260 København K
Tlf. 33 16 16 72
www.muusmann-forlag.dk

muusmann
FORLAG

*Denne bog er tilegnet dem,
som rejste i forvejen.*

Prolog	6
Begyndelsen	8
Midt om natten	24
Cirkus Himmelblå	54
Sangeren Kim	62
Forklædt som voksen	72
Ny guitarist	84
Yummi Yummi	92
Tarzan Mama Mia	114
Kielgasten	116
Wisdom is sexy	128
Bell'Star	136
Epilog	142
Album	144
Bands	148
Om forfatteren	150
En stor tak til	152
Kreditering	153

INDHOLD

Jeg havde været ude at spille den lørdag aften, og først ud på de små timer kom jeg hjem i seng. Jeg sover derfor tungt næste morgen, da Sylvester ringer til mig ved 9-tiden. Flere gange prøver han at komme igennem, jeg hører det halvt, men sover videre. Først lidt over 10 vågner jeg ved, at telefonen ringer endnu en gang. Det er Peter Ingemann.

“Kim døde i morges.”

En meget trist besked at modtage i søvndrukken tilstand den 30. september 2018. Så sent som aftenen før havde jeg optrådt med nogle af de sange, som han og jeg havde spillet og skrevet sammen.

havde været med til at definere den samtid, han var en del af, at beskrive fællesskaber menneske og menneske imellem, var pludselig fortid.

På trods af de tusindevis af timer han og jeg havde tilbragt sammen, blev det aldrig tydeligt, hvor i spektret af den kristne tro Kim befandt sig. Store åndelige spørgsmål havde han en forbløffende evne til at holde for sig selv.

Med store forbilleder som Georg Brandes og Viggo Hørup var det til gengæld ikke svært at tolke på Kims politisk/sociale observans. Han var glødende humanist. At vi mennesker skal opføre os ordentligt, stod højt på hans ønskeseddel.

“Jeg kan ikke forstå, hvad en regering skal gøre godt for, hvis det ikke er for at hjælpe de svage. De stærke skal sgu nok klare sig.”

Han følte et skæbnefællesskab med de gamle samfundsrevsere Broby Johansen og Hans Scherfig, der om nogen kunne få den herskende klasse op i det røde felt, men kommunist var Kim ikke. Ej heller socialist.

Kim var samfundsborger, et menneske, der interesserede sig for “et jævnt og muntert, virksomt liv på jord”. Et generøst menneske med en stærk integri-

tet. En stor begavelse. Et sådant menneske var Kim.

Med Kims død stod jeg uundgåeligt i et dilemma. Skulle jeg i stilhed være en af de personer, der engang havde haft et vist forhold til ham, eller skulle jeg ved pennens brug beskrive min personlige sorg over et menneske, som på flere måder havde haft en så afgørende betydning for mit liv?

Jeg startede mit samarbejde med Kim Larsen som 26-årig, og næste gang jeg løftede blikket, var jeg næsten 45 år. Den observation er i sig selv mærkværdig! Det nemmeste ville være at beskrive dagene – månederne – årene – ja, tiårene for vores samarbejde som noget, der bare skete, men så simpelt er det ikke.

Kim og jeg havde sammen med andre gode folk en fantastisk tur i luftgyngerne. Der var svære beslutninger, personlige afsavn, og så var der den utrolige energi, som gennemsyrede hele processen. Fra de første musikalske grundtrin i 1978 til de store år i 1980'erne og godt ind i 90'erne var det aldrig et spørgsmål om, hvor vi skulle hen, hvad vi skulle opnå – kun et spørgsmål, om det vi kunne, kunne gøres endnu bedre!

Kære læser. Dette er historien om Kim Larsen, eller som jeg kaldte ham, “Det store K”. Det er også i høj grad historien om musikken og de musikere, der sammen med Kim gennem tre årtier, fra marts 1978 til februar 1995, skabte danmarkshistoriens mest solgte album. Orkesterkonstellationer, der i årevis skabte uforglemmelige stunder, fra de mindste til de største scener. Væsentlige begivenheder, der skulle blive til de store år.

Henning Pold

København, september 2019

Kim med sin Gibson-guitar ved en fotosession i 1988. Foto: Robin Skjoldborg

PROLOG

Kim Larsen var død.

Hvor meget vi end forbereder os, er vi som individer aldrig klar, når virkeligheden banker på. Med Kims alt for tidlige død blev her med ét meget stille. Han, som i så mange sammenhænge

I marts 1978 mødtes Kim Larsen, Ole Frø og Thomas Grue med flere af medlemmerne fra rock/funk-gruppen Skunk Funk. Fra først i 70'erne, hvor jeg spillede i rockbandet Barbarella, og Kim Larsen var sanger i orkesteret Gasolin, havde vi sporadisk kontakt med hinanden. Begge orkestre var tilknyttet manager Bjarne Kamby i Wildersgade i en kortere periode, og det var også som oftest i nattemiljøet på Christianshavn, vi stødte på hinanden.

Kim Larsen havde 12-14 melodier og sange på vrøvleengelsk, som vi skulle prøve at følge på vej. Trods den succes han havde oplevet som medlem af orkesteret Gasolin og som solist, var han et ydmygt og søgende menneske, et dannet menneske, og vi havde gensidig respekt for hinanden.

BEGYNNELSEN

Brødrene Klaus og Jesper Agerschou, medstiftere af Skunk Funk, var fra barndommen blevet undervist i henholdsvis klassisk klaver og piccolo/tværfløjte.

Jeg selv var i gang med en uddannelse på Det Kgl. Danske Musik-konservatorium med kontrabas som hovedinstrument. Vi havde således en vis teoretisk baggrund i Skunk Funk og kunne som regel beskrive og udføre en musisk opgave, hvor Kims indgang til musikken var mere intuitiv.

Kims sangskrivning var i foråret 1978 nærmest skitser og simple sange, hvilket var en stor omvæltning fra den progressive musik, som Skunk Funk spillede. Men jeg husker den utrolige disciplin og energi, han var i besiddelse af, når der skulle øves. I den del af musikmiljøet, hvor vi befandt os, var det at mødes i overrummet en naturlig del af hverdagen. Koncentration, fokus og gentagende repetitioner var måden at opnå resultater på. Mødet med Kim blev begyndelsen på et mangeårigt samarbejde. Jeg måtte igen og igen forbløffes over den naturlighed, hvormed han med meget få virkemidler, men til gengæld en kæmpe arbejdsindsats, fik skabt så store resultater.

En nybegynder, på eksempelvis guitar, kan efter kort tid spille flere af Kims kompositioner, og når mennesker mødes i festligt lag, er der ingen grænser for, hvor

stort et repertoire af Kims sange, der kan synges med på. Der findes næppe en mere populær og sangbar kunstner.

Størstedelen af Kims sange er baseret på dur- og mol-treklange. Jeg vil vove den påstand, at det er hemmeligheden bag det "uskyldsrene" udtryk, som var hans helt eget. Han kunne søge i timer, dage, til guitaren underbyggede den melodistemme, det handlede om.

Kim kunne udmærket sine Tony Vejslev og Kjeld Ingris, og han var velbevandret ud i Højskolesangbogen. Han havde været forbi Woody Guthrie, Pete Seeger, Phil Ochs, Bob Dylan og tag ikke fejl, Kim var en eminent rytmeguitarist! Nuvel, sus4-klangen kom relativt ofte forbi, og både den store sekst og den lille septim viste sig til tider i akkordfølgen, men når melodistemmaet kom på, blev billedet fuldendt. Se, deri lå det geniale. Han formåede gang på gang at frigøre sin stemme fra sin helt egen definition af guitarakkompagnementet. At lade melodistemmaet fuldende klangen! I det spændingsfelt var der uanede muligheder og plads til at arrangere musikken. At lægge til, frem for at trække fra!

Starfuckersholdet april 1978. Bagerst Lei Aloha Moe, Lupe Moe, Ole Madsen og Henning Pold. Forrest Jesper Agerschou, Kim, Ole "Frø", Klaus Agerschou og Thomas Grue. Foto: Jette Jørgensen

Vel tilbage i København i sommeren 1980 modtog orkesteret en platinplade for 100.000 solgte eksemplarer. Og så rejste Kim og familien til USA.

Platinpladeoverrækkelse til Personnummer-orkesteret i maj 1980. Fra venstre Kim, Thomas Grue, Henning Pold, Ole Madsen, Klaus Agerschou og Nils Henriksen. Foto: Ukendt

Da ABBA kom forbi

Kim Larsen og Thomas Grue havde det sidste halve års tid talt om muligheden for, at når Kim og familien skulle emigrere til New York, USA, kunne Thomas rejse med.

I foråret 1980 efter et par ugers turné kom vi til Stockholm, hvor vi

spillede to udsolgte koncerter på Göta Lejon. Manager Frank Steen blev kontaktet af ABBA-gruppens manager. Björn Ulvaeus og Benny Andersson ønskede at møde Kim og orkesteret. Var det muligt? Efter andendagskoncerten i Göta Lejon mødtes vi i Café Opera i Stockholm. Til stede var Kim, Thomas, Nils, Frank Steen og jeg, foruden de to ABBA'ere og deres manager.

Det startede godt. Umiddelbart en hyggelig og lidt akavet situation. Efter udveksling af almindeligheder gik snakken, men Kim og Thomas var ikke med i den. De havde sat sig for bordenden, længst væk fra ABBA-drenge, og de diskuterede. Björn og Benny viste sig at være et par rare fyre, og de var meget glade for at have overværet vores koncert. Frank Steen forsøgte at få Thomas og Kim ind i samtalen, hvilket han ret hurtigt måtte opgive, og nu udspillede der sig en bizar scene.

Kim havde samme aften, som vi skulle møde ABBA-folkene, meddelt Thomas, at han IKKE skulle med til USA.

Kim ønskede at rejse alene med familien og starte helt forfra med nye folk i New York. Hvor rar og hyggelig Thomas end var, blev det alligevel for meget for ham, for han havde set frem til at skulle af sted. Han ville have en forklaring, og det skulle være nu! De to ABBA'ere kikkede på Frank Steen, forsøgte et par gange at komme i kontakt med Kim, som på dette tidspunkt var i vild diskussion med Thomas. Hver især forsøgte vi andre at ignorere optrinnet, efter at vi flere gange havde bedt dem om at styre sig.

Da det havde stået på et stykke tid, og Kims råben kun blev værre, kikkede Björn og Benny på hinanden, derefter på os, og med et "Jahaa ... Då måste vi tacka för ikväll" rejste de sig og gik.

Ud over at Kim og Thomas havde en kontrovers, hvilken i øvrigt hurtigt var overstået, lå hunden nok mere begravet i, at Frank Steen havde aftalt, at Kim og orkesteret skulle mødes med i dette tilfælde to fra verdensorkesteret ABBA. Kim kunne til tider være Rasmus Modsat, og hvis det ikke passede ham, ville han "skide på", hvem folk var! Om det i bund og grund var en slags forsvarsposition, må jeg lade stå usagt.

Efterskrift: I 1984 var guitarist Søren Wolff, Kim og jeg på besøg i Polarstudiet i Stockholm, hvor Tommy Körberg, Björn Ulvaeus og Benny Andersson var ved at lægge sidste hånd på dobbeltalbummet CHESS. Dette møde forløb ganske gnidningsfrit!

I det vakuum mener jeg ikke, at Kim eller vi som orkester var opmærksomme på den ændrede stemning, der havde sneget sig ind. Indspilningerne var gået fra højt humør til hårdt, ufølsomt arbejde, godt hjulpet på vej af pladeselskabet, der konstant åndede os i nakken. Hele indspilningsmenageriet blev flyttet til PUK-studiet i Randers, hvor et nyt sæt musikere stod klar. Ingen tvivl om, at det var en bevidst handling fra pladeselskabets side, og hvad Kim angår, tror jeg ikke,

Midt om natten

Dette ikoniske mesterværk blev til i Sweet Silence-studiet på Strandlodsvej, Amager, i september 1983.

Efter flere forsøg med tromme/bas-grooves valgte vi at indkredse sangen ad elektronisk vej. LinnDrum var den tids ultimative trommemaskine. Som forsøg lod vi den køre click-track'et (rytmen).

Klaus Agerschou på keyboards starter denne signifikante figur: C, G, C, G, C, Ab, C, Ab, Ab med LinnDrum.

Efter 4 tacters intro kommer Franz Beckerlee og Henning på banen med henholdsvis Gibson Black Beauty guitar og Fender Precision 62' basguitar.

Grunden er lagt, og det er tid til at høre en spændende historie.

1. vers: *Kim synger i en underspillet deklamerende stil. Nærmest lakonisk. Ingen skal være i tvivl om, at dette er alvor. Hvilken indlevelse. Hvilken sanger!*

Broen: *Med Kims sang som ledetråd skærer Franz igennem med et dybt Ab-Bb-C, hvorefter Riff-guitaren med Hennings falsetstemme afslutter.*

han havde nogen som helst kontrol med udviklingen. Visse sange, som allerede var indspillet i "svedestudiet", blev forsøgt genindspillet i et tredje studie med endnu et hold musikere, hvorefter sangene fra Randers kom retur til Sweet Silence-studiet i København, hvorefter ...

I denne afsluttende fase af dette iscenesatte roderi indspillede vi titelmelodien "Midt om natten" som en af de sidste sange til albummet.

2. vers: *Hennings synthesizer sidetema kommer til som akkompagnement til Kims stemme.*

Broen: *"Han ramte gaden fra en 5. sal"... Franz lander en dyb toklang i et glissando (c-g) på Ab-akkorden. Ab-maj7 i en uortodoks omvendning! Modigt og typisk Franz. Derefter Riff-guitar med Hennings falsetstemme.*

3. vers: *Sidetema fortsat som i 2. vers under Kims stemme. Små, nærmest uhorlige synthesizer-klange er med til at underbygge den tiltagende uro i teksten.*

Broen: *I den udvidede bro synger Henning 2. stemme til Kims sang, og med Riff-guitar og falsetstemme afsluttes der med en nedadgående ren molskala fra tonen Eb = C-mol, som opløses i en C-dur.*

"Åhh manana, håber vi får i morgen med" (F, Bb, Eb). Under manana-stykket spiller Klaus Roland Jupiter 4 og Grand Piano, Peter Ingemann strygersynthesizer. Henning spiller en Keith Richard-inspireret Riff-guitar, alt imens Kim synger det positive budskab ud.

Manana-koret: Ole Madsen, Henning Pold og Ole Fick. Med Kims og manana-korets mantra afsluttede vi denne smukke komposition. Outroen efter slutbreak: Ole Tam-tam percussion, Franz E-Bow guitar.

Andre lejlighedssange til Cirkus Himmelblå var "Gentleman Jack" og "Sommer-samba" (Nienda-facienda). Gentleman-sketchen blev opført af Erik Clausen og Sommer-samba af Katrine Jensenius og Anne-Marie Helger, der optrådte som "Coma Sisters" i forestillingen. Disse sange/sketches fungerede godt i Cirkus Himmelblå, men klarede ikke "lakmusprøven", da vi senere startede indspilningerne til *Forklædt som voksen*.

Hermed Kims griflen og hans velkendte signatur til "Gentleman Jack".

GENTLEMAN - JACK

- ① FINGERNE
BEHÆNDIG SOM ET FIRBEN
ALTIÐ MED
HAM DET FOREGIK
PÅ VARITEERNE
OG I CAFEERNE
LØNVIETJUENES KONGE
DE KALDTE HAM JACK
GENTLEMAN - JACK
- ② PAPPEN VAR
NOGET AF EN KUNSTNER
MAMMA KU SPILE
PÅ ELEKTRISK KLAVER
OG DERES ØJESTEN
STJAL MED BÅDE ARNE & BEA
LÆNGE FOR HAN KUNNE KRÆVLE
DE KALDTE HAM JACK
GENTLEMAN JACK

Som sanger var Kim noget nær en ener. Inspirationskilderne var mange, men Kim var først og fremmest formet af 1950'ernes første-generations-rock'n'roll. Sange som Little Richards "Lucille" og "Tutti Frutti", Gene Vincents "Be-Bob-A-Lula", men også sange som Dire Straits' "Sultans of Swing", Alannah Myles' "Black Velvet" eller U2's "Pride" (In The Name of Love), tredje vers, hvor Bono går i falset, "In the Memphis Sky" for blot at nævne nogle få, havde en inspirerende virkning på Kim. At have natradioen kørende ganske svagt på hotellerne var en anden "gedulgt" inspirationskilde.

SANGEREN KIM

Kim opsøgte aldrig disse udefrakommende påvirkninger bevidst, snarere tværtimod. Han gjorde en dyd ud af ikke at lade sig "lede" af den omkringliggende verdens meningsdannere. Og som grundprincip valgte han næsten 100 procent sikkert den snoede og hullede vej frem for den lige.

Hvad angår musikken, har jeg aldrig hørt ham sige: "Den her melodi kom til mig i nat!". Kim spillede altid på sin guitar. Der var næppe noget mere naturligt for ham end at have den ved sin side. Med den ekstreme arbejdsmoral, han var i besiddelse af, måtte det af gode grunde medføre visse resultater! Med teksterne var det anderledes. At finde de rette ord til en melodi opfattede Kim som en til tider belastende, men nødvendig øvelse. Til gengæld kunne de pludselig komme "dumpende" ud af det blå, nærmest som noget overjordisk. Tekstskriveriet fik karakter af en "religiøs" disciplin, som han i videst muligt omfang søgte at fuldende selv, før han indlemmede andre i arbejdsgangen. At teksterne som oftest kom sidst i skabelsesprocessen, kan synes som et paradoks med tanke på, hvor ekstremt belæst han var!

Tilbage til sangeren. Kim sang aldrig falsk. Noget har vi fået i vuggegave, resten er hårdt arbejde, og hvad Kim angik, stod stemmebåndene sjældent stille. Han var altid i gang med en eller anden idé. Ikke nødvendigvis en brugbar idé, men blot det at være

Kim og Thomas Grue i Tivolis Koncertsal under Personnummer-turen i 1980. Foto: Torben C

i proces fører som regel noget med sig. Altid ude med snøren efter næste musiske frase, altid på jagt efter næste tekståbenbaring. Jeg har aldrig før eller siden mødt et menneske, der var mere dedikeret! Han sang altid! Fra han åbnede øjnene, til han lagde hovedet på puden, var stemmen i et eller andet omfang konstant i bevægelse. Og bemærk så lige, hvor ukrukket han altid sang. Ingen attitudevid. Ingen grund til at overgøre øjeblikket.

Og så er der fløjteriet. Kim fløjtede formidabelt. Intet mindre. Lyt til melodien "Moderne tider", hvor hans fløjten har karakter af en slags sav, legato og meget formfuldendt. Eller "De smukke unge mennesker", hvor Kim gør brug af gadedrenge-piftet blandet op med "full-voice"-fløjten. På indspilningerne klarede Kim selv fløjteriet, og live var vi så to til at udføre denne fantastiske disciplin. Den kendteste

Henning og Kim. Foto: Thomas Thorsen

Grønlandsturen

Kim Larsen og Bellami blev ved ankomsten til Nuuk Lufthavn modtaget af et brassband, som spillede flere af sangene fra albummet "Midt om natten". Hvilken varm og rørende modtagelse!

Aftalen med arrangørerne lød på to koncerter. Én i Nuuk, hvor vi om eftermiddagen før koncerten indspillede "Vend kajakken", og en koncert i Ilulissat (Jacobshavn) 3 dage senere.

Det betød også, at vi havde tid til at opleve den grønlandske natur på nærmeste hold. Moskusokser ved Søndre Strømfjord, verdens største isbræ ved Ilulissat, hundeslæder og tvivlsom kørsel på isscootere over nærmest åbent vand.

At blive inviteret til middag med grønlandske specialiteter hos "udenrigsminister" Aqqaluk Lyngé var en anden stor oplevelse. Klit-Per fik vist os københavnere, hvordan man piller rejer, vi fik smagt sæl og hval, mens Kim, som absolut ikke brød sig om lugten og smagen af

Jimmy Breyen og Mogens Mogensen på vej til Grønland, 1987. Foto: Privat

fisk, måtte gå sulten fra bordet. Vi fik også hilst på den aldrende fanger og verdensmester i eskimovendinger, Mannasse Mathæussen (rekord: 18 vendinger på 1 minut).

Efter en begivenhedsrig uge stod vi for at skulle hjem. Turen ned fra Ilulissat til Nuuk gik fint. Vi kunne først komme med flyet til Strømfjorden dagen efter, og af lutter lediggang fik vi Frank Steen til at arrangere en sidste øjeblikskoncert med fri entré i en lille hal tæt ved lufthavnen i Nuuk. Super afslutning. Til gengæld blev turen hjem lidt af en gyser.

Om formiddagen var alle klar til afrejse, men i mellemtiden var der blevet varslet storm fra sydvest! Vi sad i lufthavnen og så en helikopter, som personalet ikke havde fået i hangar, nærmest blive fejet af landingsbanen. Skræmmende!

Klassebillede for viderekomne, "På vej til Grønland". Poul Bruun, Kim, Hans Fagt, Henning Pold, Jimmy Breyen, Peter Inge-mann og Mogens Mogensen. Foto: Privat

Højt humør i flyet på vej til Grønland, 1987.

Impresario Knud Thorbjørnsen, Kim og Hans Fagt. Foto: Privat

Efter en times tid ligger trommeslageren igen i sin køje, og forsangeren har ligeledes lagt sig med en af sine andre lidenskaber. For tiden er det genopdagelsen af *Krig og fred* af Lev Tolstoj.

En sagte brummen fra Kässbohrer Setraens femcylindrede dieselmotor. Dovrefjeldet anes forude, alt ånder fred. Trondheim, *here we come!*

Frit fald

Fra Trondheim gik turen med fly til de nordligste destinationer langs Nordvestlandet. Nyligt ankommet fra København var vores faste "feriebarn" Mogens Mogensen.

Efter endt koncert i Tromsø, Nordnorge, skulle vi med flyselskabet Braathens Safe tilbage til Oslo i syd.

Om flyselskabet havde glemt at fylde depoterne op inden afgang fra Tromsø, vides ikke. Da vi nærmede os Polarcirklen fra Arktis i nord mod den tempererede klimazone, stod det imidlertid klart for stewardesserne på flyet, at vi ikke havde øl nok til turen mod Oslo.

Hvad gjorde piloten? Han bad os om at holde på alle løse genstande samt for dem, der ønskede det, at spænde sikkerhedsselerne. Det var der ikke mange af os, der gjorde. I næste øjeblik løftede han snuden på propelmaskinen, fortsatte opad et halvt minuts tid, gav os besked om at holde godt fast, hvorefter han lod flyet falde et par hundrede meter i et kontrolleret FRIT FALD.

Stor moro. "Det er noget, vi gør en gang imellem for at være sikre på at komme over Polarcirklen!"

"Hvis I musikere ellers kan holde jer i ro, vil jeg mellemlande i Trondheim for at proviantere. Officielt hedder det sig, at vi mangler brændstof. Er i med på den?" Frisk pilot!

Som sagt, så gjort. Vi landede i Trondheim, fik ølforsyninger ombord, alt imens Mogens og jeg stod ved agterlugen og iagttog jordpersonalet. De forstod absolut intet af meldingen fra piloten til kontrollårnet om manglende brændstof. Derefter fortsatte vi mod Oslo, alt imens der blev røget cigaretter og drukket norske Trondheim-Lysholmer-øl.

Norge

At være populære i Norge, i en så koncentreret form, som vi var, kunne være lidt af en udfordring. Til tider var vi i tvivl om, hvor "Det land, jeg kommer fra" lå. Fra Hammerfest i nord til Kristiansand i syd var Norge i adskillige måneder, år efter år, vores andet hjemland.

Da vi i 1980 spillede i Oslo, Bergen og Stavanger med *Personnummer*-albummet, var de positive tilkendegivelser overvældende. Det svenske publikum stod ikke tilbage for det norske. Göteborg, Örebro og Göta Lejon i Stockholm var store udsolgte koncerter.

Det kan være svært at tolke på publikums ønsker, endside deres krav til et givent orkester. Ved udgivelsen af albummet *Midt om natten* i 1984 var forskellen på Norges og Sveriges interesse for dette album til gengæld til at få øje på.

Vi havde fra starten en bragende succes i adskillige byer langs Vestlandet i Norge, og da vi kom til Oslo, var det samtidig blevet premieretid for filmen *Midt om natten*. Norge har alle dage haft en striks censurlovgivning, og det var kun med nød og næppe, at filmen blev vist i de norske biografer. Visse scener blev censureret på trods af protester fra Nordisk Film i København. Ikke desto mindre var den virak, der var omkring filmen, med til at skubbe yderligere til vores popularitet.

Sverige derimod. De havde ganske enkelt ikke interessen for musikken på samme måde. Vi var på turné i Sverige, men det var som skrevet småting i forhold til Norge.

Jeg har til tider fået spørgsmålet: "Hvorfor var I så populære i Norge?" Er nordmændene et mere "romantisk" folkefærd end svenskerne? Forstod nordmændene måske Kims diktion, hans artikulation bedre end svenskerne?

Det er min erfaring efter alle disse år, at går talen mellem en dansker og en "nordsker" foregår det oftest på vores modersmål, hvorimod det med næsten 100 procents sikkerhed ender med, at talen bliver på engelsk, når det er en dansker, man taler med. Er det dér, hunden ligger begravet? I sproget. Hmmm ... Hvad så med musikken? Var vi mere lig den norske "lyd", mere ens i det musiske sprog modsat svensken, som har et mere internationalt udtryk?

Det er ikke muligt for mig at komme med et kvalificeret svar. Ved

I løbet af efteråret 1989 havde vi spillet i omegnen af 150 jobs. Med overliggerdage var det rart med faste bastioner rundt omkring i landet.

Et af disse steder var i Holstebro hos “den flinke mand” Knud Christensen. Knud var restaurations ejer, en af dem, vi altid kunne vende tilbage til. Blandt de diskoteker og værtshuse, han ejede eller forpagtede, var et spillested, som var opkaldt efter gaden det lå i; Kielgasten i Holstebro.

KIELGASTEN

At et sort/hvidt billede, som hang på spillestedet Kielgasten, kunne vække Kims fascination for halvtredser-univers-superhelte-tegneserie-legender havde vi ikke lige set komme. En tegning af et ansigt a la den Røde Baron Richthofen 1916, flyver-es, oprørsleder, frihedshelt, hmm ... Kim havde fået en åbenbaring! Han ville skrive et manuskript til en musical med udgangspunkt i tegningen og gøre brug af de sange, vi havde skrevet på det sidste års tid.

Kielgasten udkom som album 27. november 1989. Det var på sin vis et af de lettere album at indspille ... forbløffende let ... Hvor *Yummi Yummi*-albummet var vores ilddåb i vores eget nyåbnede studie, havde vi to år senere, da *Kielgasten* blev indspillet, fået et godt musikalsk arbejdsklima op at stå. Vi indspillede visse sange på den “gammeldags” måde (alle mand på én gang), og til tider indspillede vi i hold. Kim sang sin sang med tilhørende guitar-akkompagnement, Per spillede sine guitarroller, Peter sine keyboards, Hans og jeg sang kor og vice-versa. Arbejdsgangen var således mere til fordybelse, frem for at vi alle fem sad og ventede på, at en eller anden, der havde fået en god idé, skulle få indspillet færdig.

Nu stod den på forberedelse til musicalen *Kielgasten* med en forventet belægningsprocent tæt på 100 og af en varighed på et par måneder. På grund af den store produktion, *Kielgasten* var, blev vi enige med instruktør Per Møller Nielsen om at afholde auditions. Erik Clausen, instruktøren, Peter og jeg var ansvarlige for ansættelsen af hoved- og biroller, og sammen med Susanne Breuning, som var koreograf på

Kim Larsen og Bellami under indspilning af Kielgasten i Medley-studiet. Foto: Søren A, Mand over bord

Kim og Henning ved koncertturneen, der gik under navnet “Nudisten Aksel”, 1989. Foto: Preben Madsen

OM FOREATTEREN

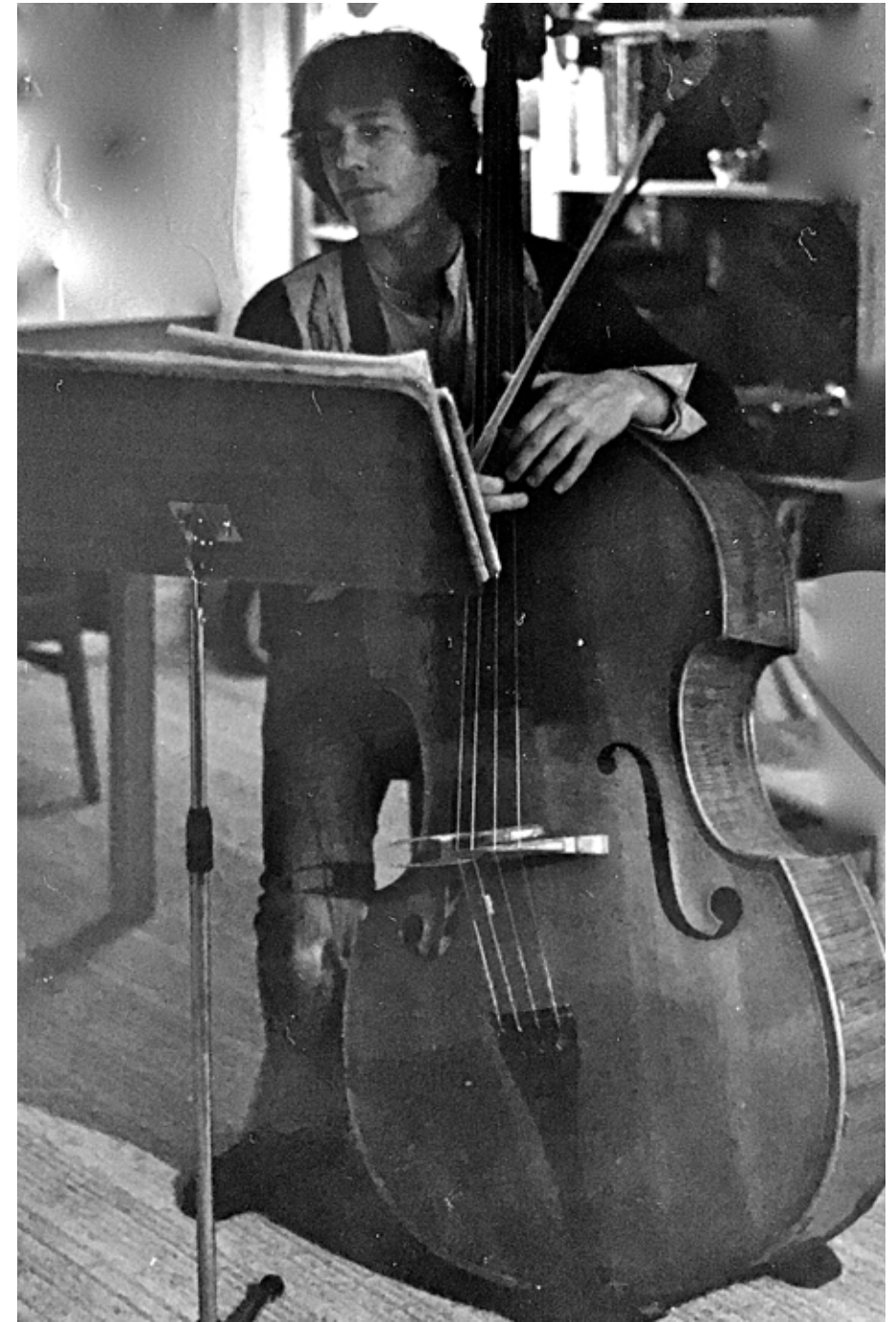
Henning Pold er født i 1951 i København. Han fik sin første elektriske bas som 12-årig, og efter små trip på stedet de første år fik han sin egentlige debut i 1967-1968, hvor han med et par skolekammerater blev nummer tre i Danmarksmesterskabet i Beat-musik.

I 1970'erne fungerede han som sanger og bassist i forskellige rocksammenhænge, og fra 1975 blev han elev hos koncertmester ved Danmarks Radios Symfoniorkester Helge Ploug Christensen. Det følgende år blev han optaget på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium med kontrabas som hovedinstrument.

I marts 1978 startede Henning Pold samarbejdet med sangeren Kim Larsen.

Henning Pold, 2019. Foto: Privat

Henning Pold over Carl Nielsen, Sinfonia Espansiva, 1977. Foto: Privat

EN STOR TAK TIL

Klaus Agerschou
Ole Madsen
Karina Rosenløv-Løytved
Hans Fagt
Morten "Huba" Madsen
Martin Andersen
Sylvester Larsen
Franz Beckerlee
Peter Ingemann
Søren Spondex
Michael Jensen (dato-tjek)

Fotograferne:

Søren A, Mand over bord
Helene Bagger
Niels Baunbæk
Torben C
Vagn Hansen
Jette Jørgensen
Preben Madsen
Per Rasmussen
Robin Skjoldborg
Henrik Saxgren
Lene Sørensen
Station 1
Thomas Thorsen
Peter Tibblin
Lars von Trier
Karsten Vogel

Muusmann Forlag:

Hanne Muusmann
Maria Wittendorff
Maria Rohde Madsen

Sidst, men ikke mindst, en dybfølt tak til:

Elisabeth
Robin Daniel
Jon Ditlev
Laura Pipaluk
Oscar Gabriel
Adrian Emil

KREDITERING

Forsidefoto:

Helene Bagger, *www.baggerfoto.dk*.

Kim Larsen og Henning Pold fra koncert i Den Fynske Landsby den 14. august 1994.

Fotos:

Alle fotos er krediteret ved hver enkelt billede eller evt. samlet, hvis der optræder flere billeder sammen.

Det har ikke været muligt at finde frem til samtlige rettighedshavere. Ved efterfølgende henvendelse vil berettigede krav blive honoreret, som hvis der havde foreligget en forhåndsaftale. Det samme gør sig gældende, hvis vi mod bedre vidende krænker nogens ophavsret.

Notatsider:

De håndskrevne sider, der bringes undervejs i denne bog, er uddrag fra en af de utallige notesbøger, som Kim skrev og tegnede i, når han var på tur. Henning Pold fik denne notesbog som en gave af Kim i 1992/93. De udvalgte sider er bragt for at give eksempler på, hvordan Kim arbejdede, når han skrev tekster til sangene.

En musikalsk rejse gennem tre årtier

Efter at have gennemlevet de løsslupne 70'ere, hvor Kim Larsen havde en stor karriere i Gasolin, og hvor bassisten Henning Pold spillede i orkestre som Barbarella og Skunk Funk, mødtes de i 1978 i bandet Starfuckers.

Deres samarbejde udviklede sig i de følgende år til en af de største succeser inden for populærmusik i Skandinavien. Med store personligheder/musikere og med album som *23.10.45-0637*, *Midt om natten*, *Forklædt som voksen*, *Yummi Yummi* og *Kælgasten* gik 1980'erne hen og blev det tiår i Danmark, hvor antal solgte eksemplarer skulle tælles i hundredetusindevis.

Det store K er Henning Polds personlige erindringsfortælling om den fantastiske rejse og den utrolige indflydelse, Kim Larsen og hans med-sammensvorne havde på deres musikalske samtid i de store år fra marts 1978 til februar 1995.

Bogens omfattende billedmateriale er for en stor dels vedkommende aldrig tidligere publiceret.

